

**BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC TÂY NGUYÊN
THỜI HẠN MÙA
(Từ tháng 10/2023 đến tháng 12/2023)**

1. Tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp trong 02 tháng qua

Trong tháng 8, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong 81 - 89%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 343 - 524°C; Bức thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 98 - 103mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 98 - 103mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 24 - 31°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 17 - 23°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Tây Nguyên phổ biến cao hơn TBNN (trung bình nhiều năm) từ 1,0-1,5°C. Tổng lượng mưa (TLM) phổ biến cao hơn từ 20 - 40% so với TBNN cùng thời kỳ, có nơi cao hơn 80%.

Trong tháng 9, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong 83 - 90%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 312 - 495°C; Bức thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 93 - 97mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 93 - 98mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 24 - 31°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 17 - 23°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Tây Nguyên phổ biến cao hơn TBNN (trung bình nhiều năm) từ 0,5-1,0°C. Tổng lượng mưa (TLM) phổ biến thấp hơn từ 20 - 40% so với TBNN cùng thời kỳ.

Trong tháng 8, nhiều nơi trong khu vực đã xuất hiện các loại hình thời tiết nguy hiểm ở quy mô nhỏ như dông, lốc, sét, mưa đá. Tháng 8, khu vực Tây Nguyên liên tục có mưa trong nhiều ngày từ 01-05/8 và 13/8 -20/8. Đáng chú ý, các đợt mưa to từ ngày 01 - 02/8 tại các tỉnh Gia Lai, Đắk Lắk, Đắk Nông; từ ngày 02 - 03/8 tại Gia Lai và Đắk Nông; từ ngày 5 - 7/8 liên tục có mưa to và sạt lở đất tại tỉnh Đắk Nông. Trong tháng 9, do ảnh hưởng của gió mùa Tây Nam khu vực Tây Nguyên tiếp tục xảy ra nhiều ngày có mưa diện rộng, cục bộ có mưa to - rất to, từ ngày 01 - 05/9 tại tỉnh Đắk Lắk xảy ra mưa to - rất to. (Nguồn: Trung tâm DB KTTV QG).

Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp trong 02 tháng qua

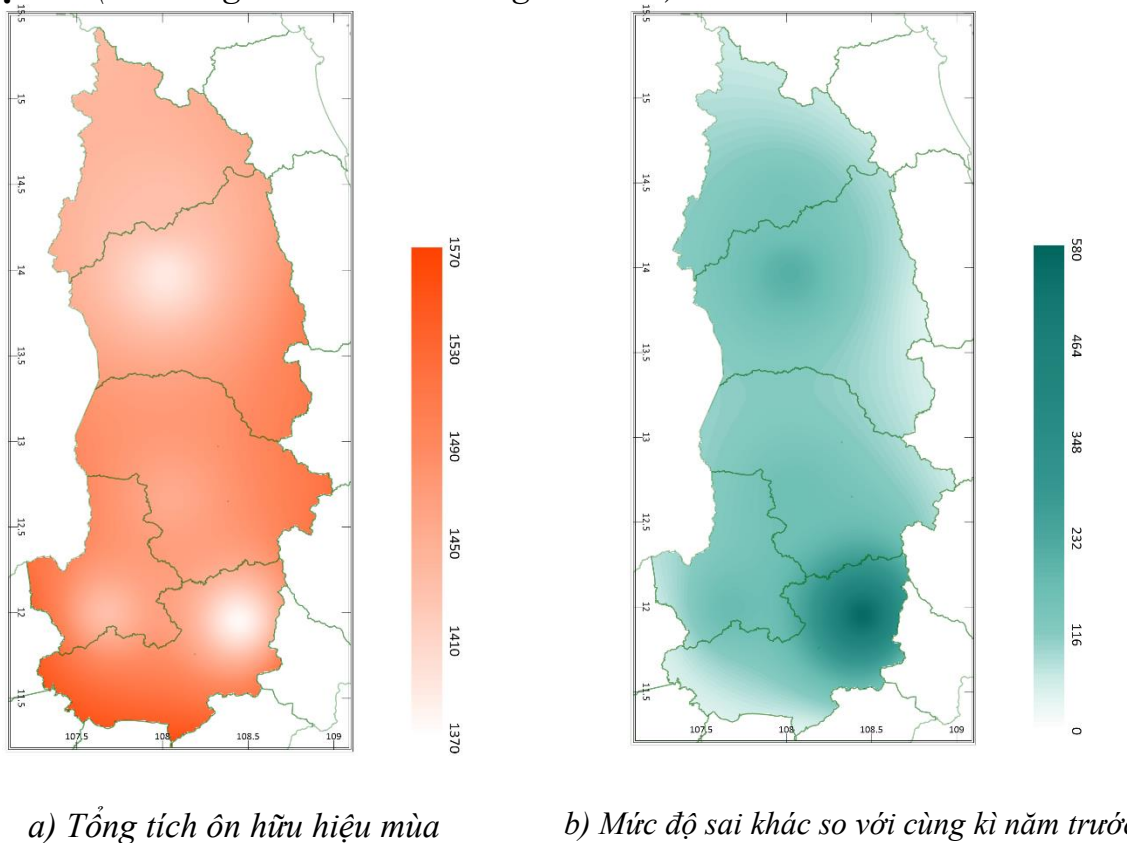
Yếu tố	Thời gian	
	Tháng 8/2023	Tháng 9/2023
Độ ẩm không khí (%)	81 - 89	83 - 90
Nhiệt độ tối cao (°C)	24 - 31	24 - 30
Nhiệt độ tối thấp (°C)	17 - 23	17 - 23
Tích ôn hữu hiệu (°C)	343 - 524	312 - 495
Mưa hữu hiệu (mm)	98 - 103	93 - 98
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	98 - 103	93 - 97

Từ ngày 01 - 02/8 tại các tỉnh Gia Lai, Đắk Lắk, Đắk Nông; từ ngày 02 - 03/8 tại Gia Lai và Đắk Nông xảy ra mưa to - rất to gây sạt lở và thiệt hại đáng kể về nông nghiệp trong khu vực như: một số diện tích cây ăn quả bị đổ ngã, hoa màu bị dập nát gãy đổ, lúa bị ngập úng, đổ ngã, hư hại; từ ngày 5 - 7/8 liên tục mưa to và sạt lở đất tại tỉnh Đắk Nông đã gây thiệt hại đáng kể cho cây trồng, một số diện tích rau màu đã bị vùi lấp, dập nát, hư hại hoàn toàn; một số diện tích cây công nghiệp và cây ăn quả bị gãy đổ.

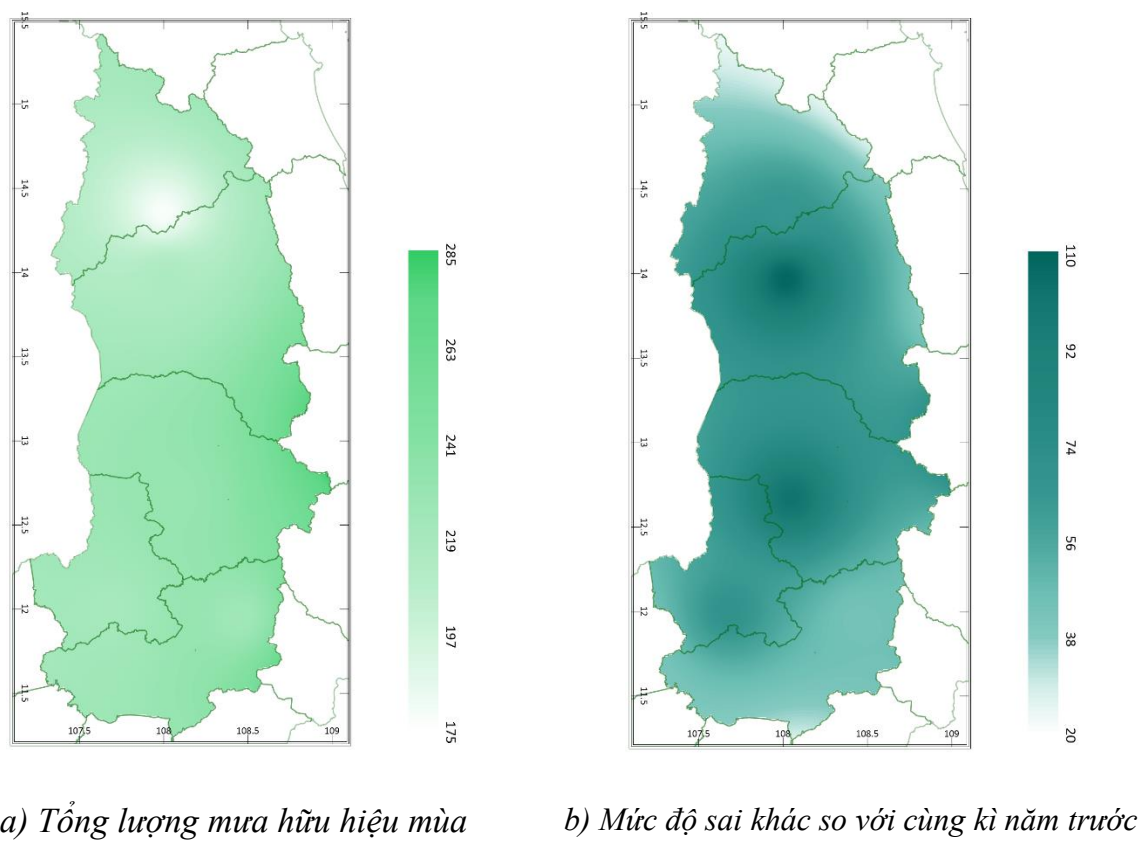
Trong tháng 9, gió mùa Tây Nam tiếp tục hoạt động đã gây mưa diện rộng, cục bộ có mưa to - rất to đã ảnh hưởng đến quá trình sinh trưởng và phát triển của một số cây trồng, gây ngã đổ, dập nát, ngập úng một số diện tích rau màu (chủ yếu rau ăn lá, rau trong giai đoạn cây con), mưa lớn cũng đã ảnh hưởng đến một số vườn cây ăn quả có múi, làm gãy cành, rụng quả; đáng chú ý từ ngày 01 - 05/9 tại tỉnh Đắk Lắk xảy ra mưa lớn đã gây ngập úng, ngã đổ một số diện tích lúa và hoa màu.

Ngoài ra, thời tiết có nắng mưa đan xen đã tạo điều kiện thuận lợi cho bệnh nứt thân xì mũ tiếp tục gia tăng trên những vườn sầu riêng, nhất là trên những vườn chăm sóc kém, không thoát nước tốt. Ngoài ra, bệnh chết nhanh, bệnh chết chậm, tuyến trùng hại rễ... phát sinh và gây hại trên các vườn tiêu giai đoạn nuôi quả, gây hại nặng cục bộ trên những vườn cây lâu năm chăm sóc kém; nhện đỏ, bọ xít muỗi, bọ cánh tơ tiếp tục hại phát sinh gây hại trên cây chè; bọ xít muỗi tiếp tục gây hại trên Cà phê chè ở Lâm Đồng, bọ cánh cứng, rệp sáp, rệp vảy, bệnh khô cành, khô quả, một đực quả, bệnh thán thư, bệnh gỉ sắt, ...tiếp tục gây hại trên cây ăn quả. Ngoài ra, rầy nâu, rầy lưng trắng, bệnh khô vằn, ...gây hại tăng trên lúa Hè Thu; trên cây ngô sâu keo mùa thu, sâu đục thân, bệnh đốm lá, bệnh khô vằn tiếp tục phát sinh và gây hại; bệnh mốc sương, bệnh virus, thán thư, đốm lá, ruồi hại lá tiếp tục gây hại trên rau họ cà; sâu tơ, bọ nhày, bệnh sung rết, thối nhũn, thối hạch, bệnh cháy lá, ...gây hại cục bộ.

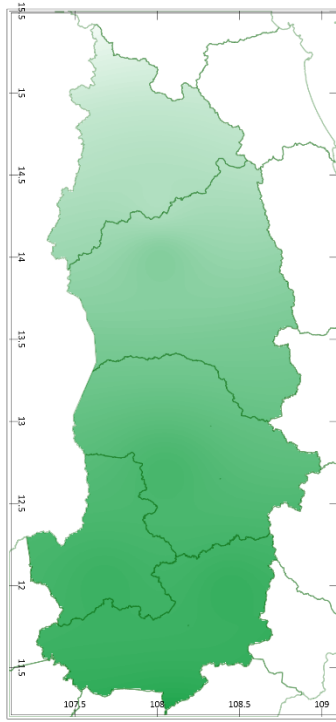
2. Dự báo (Từ tháng 10/2023 đến tháng 12/2023)

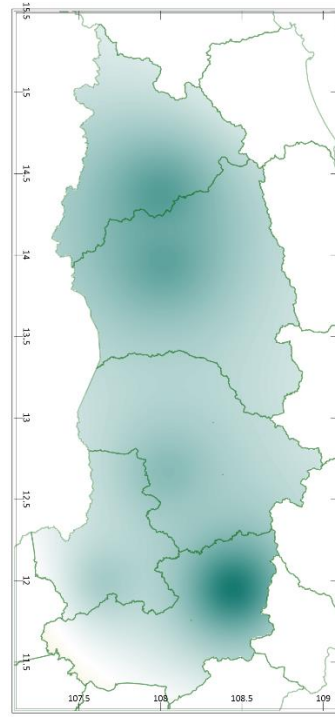
Hình 1: Bản đồ tổng tích ôn hữu hiệu

Hình 2: Bản đồ tổng lượng mưa hữu hiệu

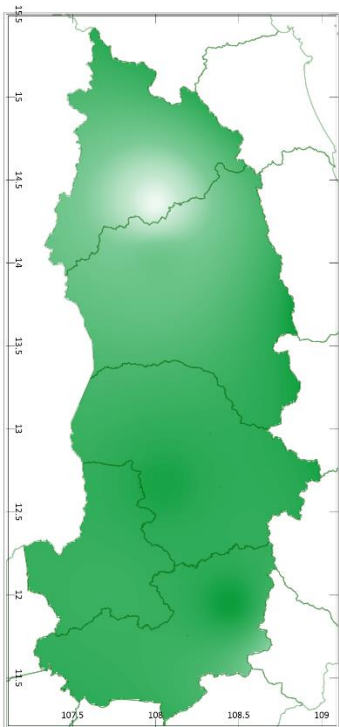

a) Bốc thoát hơi tiềm năng mùa

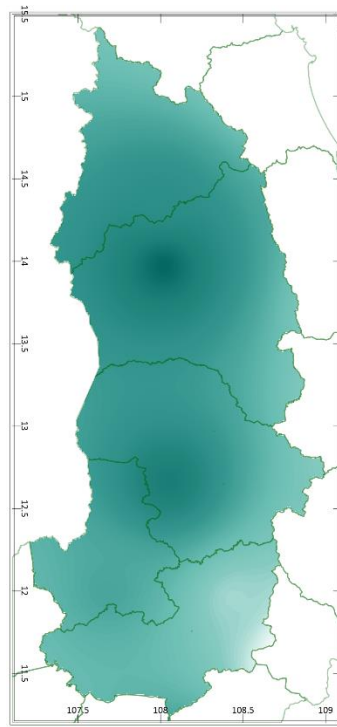

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 3: Bản đồ bốc thoát hơi tiềm năng

a) Độ ẩm đất mùa

b) Mức độ sai khác so với cùng kì năm trước

Hình 4: Bản đồ độ ẩm đất

Trong 03 tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình từ 25-30°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 19-24°C; tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng 10 dao động trong khoảng 391 - 512°C; trong tháng 11 dao động trong khoảng 466 - 497°C; trong tháng 12 dao động trong khoảng 444 - 489°C. So với cùng kỳ năm trước, tổng tích ôn hữu hiệu trên toàn khu vực Tây Nguyên có xu thế không thay đổi hoặc cao hơn so với cùng kỳ, dao động trong khoảng 0 - 580°C

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng 10 dao động trong khoảng 81 - 92mm; trong tháng 11 dao động trong khoảng 48 - 77mm; trong tháng 12 dao động trong khoảng 48 - 66mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng mưa hữu hiệu trên toàn khu vực Tây Nguyên có xu thế cao hơn so với cùng kỳ, dao động trong khoảng 20 – 110mm.

Độ ẩm đất dự báo tháng 10 dao động trong khoảng 98 – 99%; tháng 11 dao động trong khoảng 72 – 99%; tháng 12 dao động trong khoảng 66 – 95%. So với cùng kỳ năm trước, độ ẩm đất trên toàn khu vực Tây Nguyên có xu thế cao hơn so với cùng kỳ, dao động trong khoảng 1 – 31%.

Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng tháng 10 dao động trong khoảng 89-92mm; tháng 11 dao động trong khoảng 74 – 79%; tháng 12 dao động trong khoảng 72 – 77%. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trên toàn khu vực Tây Nguyên có xu thế cao hơn so với cùng kỳ, dao động trong khoảng 1,5 – 13,5mm, riêng tỉnh Bình Thuận (vùng tiếp giáp với Đồng Nai và Bà Rịa – Vũng Tàu) có xu thế thấp hơn so với cùng kỳ năm trước khoảng 1,5mm.

Độ ẩm không khí 03 tháng tới dao động trong khoảng 80-88%.

Tháng 10/2023, nhiệt độ trung bình (NĐTĐ) phổ biến cao hơn khoảng 0,5-1,0 °C so với trung bình nhiều năm (TBNN); từ tháng 11-12/2023, nhiệt độ trung bình phổ biến cao hơn từ 0,5-1,5 °C với TBNN. Tổng lượng mưa (TLM) tháng 10/2023 ở mức xấp xỉ TBNN; tháng 11-12/2023, TLM ở khu vực Tây Nguyên ở mức thấp hơn từ 15-30%. Khu vực Tây Nguyên chịu ảnh hưởng của gió mùa Tây Nam hoạt động với cường độ trung bình đến mạnh nên tiếp tục xuất hiện nhiều ngày có mưa rào và dông. Trong cơn dông cần đề phòng lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh, đặc biệt trong giai đoạn chuyển mùa, tháng 10 và tháng 11/2023. (Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV Quốc gia).

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian		
	Tháng 10/2023	Tháng 11/2023	Tháng 12/2023
Độ ẩm không khí (%)	85 - 88	80 - 83	82 - 88
Nhiệt độ tối cao (°C)	25 - 30	28 - 29	26 - 28
Nhiệt độ tối thấp (°C)	19 - 23	22 - 24	22 - 23
Tích ôn hữu hiệu (°C)	391 - 512	466 - 497	444 - 489
Mưa hữu hiệu (mm)	81 - 92	48 - 77	48 - 66
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	89 - 92	74 - 79	72 - 77
Độ ẩm đất (%)	98 - 99	72 - 92	66 - 95

Trong thời kỳ tới, cây cà phê đang trong giai đoạn nuôi quả - thu hoạch. Thời tiết khu vực Tây Nguyên tiếp tục chịu ảnh hưởng của gió mùa Tây Nam hoạt động trong tháng 10 và 11 gây ra nhiều ngày mưa rào và dông, cục bộ có mưa vừa – mưa to, do đó, người dân cần tranh thủ những ngày nắng ráo thu hoạch các diện tích cà phê đã đến kỳ thu hoạch. Ngoài ra, độ ẩm thích hợp cho cà phê sinh trưởng và phát triển trong khoảng 70 – 80%. Dự báo thời kỳ tới, độ ẩm đất tháng 10 dao động trong khoảng 98 – 99%, cho thấy độ ẩm đất trong tháng 10 cao hơn so với nhu cầu của cây cà phê; tháng 11 độ ẩm đất dao động trong khoảng 72 – 99% (trong đó tỉnh Kon Tum và tỉnh Gia Lai độ ẩm đất dao động trong khoảng 72 – 77%, các tỉnh còn lại dao động trên 80%); sang tháng 12 độ ẩm đất dự báo dao động trong khoảng 66 – 95% (trong đó tỉnh Kon Tum độ ẩm đất đạt 66%, các tỉnh còn lại độ ẩm đất cao hơn 80%). Có thể nhận thấy, trong tháng 11 độ ẩm đất tại tỉnh Kon Tum và Gia Lai thuận lợi cho cây cà phê sinh trưởng và phát triển; các tỉnh còn lại độ ẩm đất có thể lên đến 99%, cao hơn so với độ ẩm thích hợp cho cà phê sinh trưởng và phát triển, do đó, cần lưu ý khơi thông mương rãnh, đảm bảo thoát nước kịp thời khi có mưa to, hạn chế tối đa tình trạng đọng nước trong vườn tạo điều kiện cho nấm bệnh phát sinh, phát triển và gây hại; đồng thời, người dân cần lưu ý bón phân đầy đủ, chú trọng bón phân hữu cơ và đặc biệt là hữu cơ vi sinh theo đúng quy trình kỹ thuật, cần dừng bón phân những ngày có mưa to để hạn chế tình trạng bị rửa trôi. Thời tiết tạo điều kiện cho một số sâu bệnh phát sinh gây hại như: rệp, mọt đục quả, bệnh nấm hồng, bệnh gỉ sắt...do đó, cần lưu ý triển khai các biện pháp phòng trừ sâu bệnh hiệu quả.

Cây ăn quả có múi (cam, quýt, bưởi) trên khu vực Tây Nguyên trong thời gian tới chủ yếu giai đoạn quả già-thu hoạch chính vụ. Thời kỳ này, cây cần nhiều nước, đủ chất dinh dưỡng để đảm bảo chất lượng sản phẩm; độ ẩm đất thích hợp dao động trong khoảng 70 – 80%. Dự báo thời tiết khu vực 3 tháng tới

có mưa rào và dông, cục bộ có mưa vừa - mưa to tập trung trong tháng 10 và đầu tháng 11, sang cuối tháng 11 và tháng 12 mưa giảm dần, do đó, người dân cần tranh thủ những ngày nắng ráo thu hoạch những diện tích cây ăn quả đã đến kỳ thu hoạch. Ngoài ra, độ ẩm đất dự báo tháng 10 dao động trong khoảng 98 – 99%; tháng 11 dao động trong khoảng 72 – 99% (trong đó tỉnh Kon Tum và tỉnh Gia Lai độ ẩm đất dao động trong khoảng 72 – 77%, các tỉnh còn lại dao động trên 80%); sang tháng 12 độ ẩm đất dự báo dao động trong khoảng 66 – 95% (trong đó tỉnh Kon Tum độ ẩm đất đạt 66%, các tỉnh còn lại độ ẩm đất cao hơn 80%). Qua đó cho thấy, thời kỳ tháng 11 tại tỉnh Kon Tum và Gia Lai tháng 12 tại tỉnh Kom Tum độ ẩm đất tương đối phù hợp cho cây ăn quả có múi sinh trưởng và phát triển; các tỉnh còn lại độ ẩm đất đều có xu thế cao hơn so với nhu cầu của cây ăn quả có múi, do đó, người dân cần chủ động khơi thông dòng chảy, tạo sẵn các đường thoát nước xung quanh vườn để kịp thời tiêu nước khi có mưa lớn xảy ra (đặc biệt trong tháng 10), hạn chế việc cây ăn quả có múi bị úng nước, gây hại bộ rễ và phát sinh nấm bệnh gây hại; sau khi nước trong vườn được rút cạn, cần xới nhẹ phá váng, hạn chế đi lại nhiều trong vườn để giúp đất thông thoáng tạo điều kiện cho bộ rễ phục hồi sau ngập úng, đồng thời tiếp tục bón phân, bổ sung chất dinh dưỡng cho cây trồng trong giai đoạn nuôi quả, cần dừng bón phân khi có mưa to, chỉ bón phân khi mưa tạnh và đã thoát hết nước khỏi vườn cây. Điều kiện thời tiết thuận lợi cho một số sâu bệnh như: rệp, nhện, bệnh greening, bệnh vàng lá thối rễ, sâu đục quả...gây hại trên cây có múi, do đó, cần lưu ý kiểm tra, theo dõi và chủ động các biện pháp phòng trừ sâu bệnh có hiệu quả.

Tin phát ngày: 15/10/2023

Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 15/12/2023

**Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin**

Phạm Thị Kim Phụng